

Bergfotens skolas

Plan för det övergripande arbetet mot diskriminering, trakasserier och kränkningar

Gäller för läsåret 20/21

Innehåll

Inledning	s.3
Presentation av skolan	s.4
Lagar och förordningar	s.4
Begrepp och definitioner	s.5
Ansvarsområden	s.6
Delaktighet, förankring och information	s.8
Förslag på kartläggningsmetoder	s.8
Strukturer för akuta händelser	s.10
Utvärdering av förra årets plan	s.12
Årets främjande aktiviteter	s.13
Kontaktuppgifter	s.15
Anmälningsskyldighet, stöd och hjälpinsatser	s.16

Bilaga 1

Diskrimineringsgrunderna:

Inledning

Skolväsendet i Sverige ska vila på demokratins grund. En av demokratins pelare är tanken om alla människors lika värde. Detta värde ska finnas synligt i all vår verksamhet i och utanför klassrummet, det ska genomsyra vår organisation, våra strukturer och vårt bemötande.

I skolans uppdrag ligger att ha tydliga rutiner vid akuta händelser där individer utsätts, men vi behöver också arbeta främjande och förebyggande för att skapa trygga miljöer för alla våra elever oberoende av deras kön, sexuell läggning, religion eller annan trosuppfattning, ålder, könsuttryck eller identitet, etnisk tillhörighet eller funktionsnedsättning.

I Tyresö kommun har varje skola två dokument som rör arbetet mot diskriminering, trakasserier och kränkande behandling. Det ena, som du läser nu, är *Skolans plan*, utöver denna finns också *arbetslagets dokument*, en dokumentation av det pågående arbetet i arbetslaget. (se vidare nedan)

Tyresö kommun har även en gemensam hemsida som ska fungera som en verktygslåda där rektorer och skolpersonal hittar information om allt som rör skolans likabehandlingsarbete tex konkreta förslag hur skolor ska arbeta med värdegrundsuppdraget och hur lagstiftningen ser ut.

Skolans plan

Här hittar du lagar, definitioner och begrepp, ansvarsfördelning och förslag på kartläggningsmetoder. Här finns även de rutiner och strukturer som styr skolans arbete mot diskriminering, trakasserier och kränkande behandling samt skolans främjande aktiviteter. De främjande aktiviteterna konkretiseras på arbetslags/stadienivå. Här finns information om vart vårdnadshavare kan vända sig om de misstänker att egna eller andras barn utsätts för diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling på skolan.

Arbetslagets dokument

Arbetslagets dokument rör det förebyggande arbetet. Varje arbetslag genomför kartläggningar som fångar elevernas åsikter kring situationen i skolan. Lärare gör egna kartläggningar och analyser av situationen. Syftet med kartläggningarna är att synliggöra var och när det kan finnas risker för diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling i verksamheten. Resultaten av kartläggningarna utgör sedan en grund för samtal och diskussioner kring vilka åtgärder som bör göras för att skapa en tryggare miljö för alla elever. Såväl elever som lärare är delaktiga i att ta fram förebyggande åtgärder. Både de förebyggande och de främjande aktiviteterna (som finns i *Skolans plan*) följs upp och utvärderas på arbetslagsnivå.

Arbetslagets dokument

Skola/arbetslag		Läsår	20/21

Utvärdering av föregående läsårs arbete

Utvärdering
av det
främjande
arbetet

Kort utvärdering av skolans främjande aktiviteter

*Har ni genomfört
planerade
aktiviteter?
Har ni nått
önskade resultat?*

Utvärdering
av det
förebyggande
arbetet

Kort utvärdering av skolans förebyggande arbete

*Har ni genomfört
planerade
åtgärder?
Har ni nått
önskade resultat?*

Kartläggning inför det kommande läsårets förebyggande arbete

Kartläggningsmetoder: Kortfattade beskrivning av de kartläggningsmetoder som används.

Sammanfattning resultat: Resultatet analyseras och leda fram till åtgärder som skrivs in i nedanstående schema.

Nuläge	Åtgärder	Ansvariga	Start	Utvärdering datum

Arbete mot diskriminering, trakasserier och kränkande behandling

Främjande aktiviteter kontinuerligt arbete

Främjande aktiviteter finns formulerade i skolans plan, och är de aktiviteter som ska ske utan förekommen anledning, de aktiviteter som ska se till att problemen inte uppkommer. Det ska finnas minst en aktivitet för var och en av diskrimineringsgrunderna samt sexuella trakasserier och kränkande behandling. Aktiviteterna ska vara utvärderingsbara. *Om du vill ha en ny rad i ett avsnitt, bögerklicka (PC) eller CTRL-klicka (MAC) och välj /Infoga/ ny rad. OBS! Alla arbetar kontinuerligt med första kapitlet i läroplanen! Se länk nedan.*

https://www.skolverket.se/undervisning/grundskolan/laroplan-och-kursplaner-for-grundskolan/laroplan-lgr11-for-grundskolan-samt-for-forskoleklassen-och-fritidshemmet?url=1530314731%2Fcompulsorycw%2Fjsp%2Fcurriculum.htm%3Ftos%3Dgr&sv.url=12.5dfee44715d35a5cdfa219f#anchor_1

Arbetslag	Läsår/Termin	20/21		Uppföljningar			Utvärdering
		Ansv arig	Start	1	2	3	
<i>Beskriv aktiviteter under respektive rubrik</i>							
Kränkande behandling							
Värdegrundsvecka	Alla	v.35	Ja	Ja	Ja	Kontinuerliga arbeten och utvärderar ständigt! Mindre konflikt i klassrum och på skolgården.	
FN-vecka	Alla	v.43	Ja	Ja	Ja	Se ovan.	
Rastverksamhet		v.33	Ja	Ja	Ja	Se ovan.	
Kön							
Värdegrundsvecka	Alla	v.35	Ja	Ja	Ja	Se ovan.	
FN-vecka	Alla	v.43	Ja	Ja	Ja	Se ovan.	
Rastverksamhet		v.33	Ja	Ja	Ja	Se ovan.	
Könsidentitet eller uttryck							
Värdegrundsvecka	Alla	v.35	Ja	Ja	Ja	Se ovan.	
FN-vecka	Alla	v.43	Ja	Ja	Ja	Se ovan.	
Rastverksamhet			Ja	Ja	Ja	Se ovan.	
Etnisk tillhörighet							
Värdegrundsvecka	Alla	v.35	Ja	Ja	Ja	Se ovan.	
FN-vecka	Alla	v.43	Ja	Ja	Ja	Se ovan.	
Rastverksamhet			Ja	Ja	Ja	Se ovan.	
Religion eller annan trosuppfattning							
Ingår i ämnesundervisning som SO, IDH	Ämne slårare		Ja	Ja	Ja	Se ovan.	
Värdegrundsvecka	Alla	v.35	Ja	Ja	Ja	Se ovan.	
FN-vecka	Alla	v.43	Ja	Ja	Ja	Se ovan.	
Funktionsnedsättning							
Värdegrundsvecka	Alla	v.35	Ja	Ja	Ja	Se ovan.	
FN-vecka	Alla	v.43	Ja	Ja	Ja	Se ovan.	
Olika anpassningar under skoldagen	Alla		Ja	Ja	Ja	Se ovan.	
Sexuell läggning							
Värdegrundsvecka	Alla	v.35	Ja	Ja	Ja	Se ovan.	
FN-vecka	Alla	v.43	Ja	Ja	Ja	Se ovan.	
Rastverksamhet			Ja	Ja	Ja	Se ovan.	
Ålder							
Värdegrundsvecka	Alla	v.35	Ja	Ja	Ja	Se ovan.	

Arbetslag	Läsår/Termin	20/21		Uppföljningar			Utvärdering
		Ansv arig	Start	1	2	3	
<i>Beskriv aktiviteter under respektive rubrik</i>							
	FN-vecka	Alla	v.43	Ja	Ja	Ja	Se ovan.
	Rastverksamhet			Ja	Ja	Ja	Se ovan.
Sexuella trakasserier							
	Värdegrundsvecka	Alla	v.35	Ja	Ja	Ja	Se ovan.
	FN-vecka	Alla	v.43	Ja	Ja	Ja	Se ovan.
	Rastverksamhet			Ja	Ja	Ja	Se ovan.
Annat							
	Elevråd	Mentor	v.34	Ja	Ja	Ja	Kontinuerligt

Stödfrågor till uppföljningen

Uppföljning 1 Har aktiviteterna kommit igång? Om inte, vad behöver vi göra för att vi ska komma igång?

Uppföljning 2 Håller vi fokus? Kan vi se några effekter av aktiviteterna än? Vilka då?

Uppföljning 3 Håller vi fokus? Kan vi se några effekter av aktiviteterna än? Vilka då?

Utvärdering Kan vi anse att vi har uppnått målen? (Formulerade i skolans plan)

tyresö kommun

Arbete mot diskriminering, trakasserier och kränkande behandling

Förebyggande åtgärder kontinuerligt arbete

Förebyggande åtgärder är de åtgärder som bygger på analysen av arbetslagets kartläggningar. De är riktade mot de problemområden som kommer upp i kartläggningen/kartläggningarna.

Arbetslag	Läsår/termin
Problemområde	
Nuläge	
Önskade effekter	
Diskrimineringsgrund/kränkande behandling	
Koppling till elevers hälsa	

Åtgärder	Ansvariga	Start	Uppföljningar	Utvärdering
Kompissamtal	LBG			
Huset enkäten	LBG			
Likabehandlingsgruppen	LBG			
Rast verksamhet med samma personal	Fritids			
Elevråd	Marie B			

Stödfrågor till uppföljningen

- Uppföljning 1 Har aktiviteterna kommit igång? Om inte, vad behöver vi göra för att vi skall komma igång? Kan vi se några effekter än? Vilka då? Behöver vi förändra eller lägga till åtgärder? Nya åtgärder skrivs in i tabellen.
- Uppföljning 2 Håller vi fokus? Kan vi se några effekter av aktiviteterna än? Vilka då? Behöver vi förändra eller lägga till åtgärder?
- Uppföljning 3 Håller vi fokus? Kan vi se några effekter av aktiviteterna än? Vilka då? Behöver vi förändra eller lägga till åtgärder?
- Uppföljning ... Det kan behövas fler uppföljningar än 3

Organisation

Arbetslagsnivå: Varje arbetslag har en minst en likabehandlingsansvarig som sammanställer de konkretiserade främjande aktiviteterna samt de förebyggande åtgärderna.

Likabehandlingsansvariga ansvarar för de arbetslagsmöten där åtgärderna följs upp och utvärderas. Arbetslagets likabehandlingsansvariga sitter i skolans Likabehandlingsgrupp.

Övergripande nivå. Skolan har även en Likabehandlingsgrupp som består av representanter från varje arbetslag, kurator, skolsköterska, specialpedagog, rektor samt om det finns andra med specialkompetens inom området.

Det finns ett årshjul som strukturerar skolans strategiska arbete mot diskriminering, trakasserier och kränkande behandling.

Årshjul. Kartläggningsmetoder i Bergfotens skola

Månad	Metod	Genomförande	Utvärdering
Kontinuerligt	Likabehandlingsgrupp	1gg/veckan	
	Rastverksamhet med samma personal	Dagligen	
	Värdegrundsarbete i klasserna	Vid behov	
	Diskussion i alla arbetslag, LBG, målkonferens, Elevhälsoteam(EHT)	1gg/veckan	
	Genomgång och analys av sammanställning av kränkningar och händelser i LBG	1 gång/månad	
	LBG tar kontakt med sina ansvarsklasser/grupper	Vid behov	
	Arbete med CPS samtal	Vid behov	
	Observationer	Vid behov	
Augusti	Revidering av likabehandlingsplanen	LBG	
	Genomgång av likabehandlingsplan med all personal	Uppstartsveckan	
	Pedagoger går genom likabehandlingsplanen med elever	Under värdegrundsveckan	

	Pedagoger informerar v h var likabehandlingsplanen ligger	föräldramöte	
	Presentation av LBG för alla klasser	värdegrundsveckan	
	Uppstartsvecka/trygghetsvecka F-3 Utflykt, 4-6 övernattnig,		
	Elevrådet	En gång/månad	
September			
	Trivselenkät i alla klasser		
Oktober	Sammanställning av trivselenkäten	LBG	
	Analys av trivselenkät med personal	APT	
	Analys av trivselenkät med elever	I klasserna	
	Kompissamtal-sociogram Genomförs av specialpedagogen på individnivå		
November ht	Hälsosamtal med skolsyster åk 2,4		
	Talang?		
December			
Januari	Brukarenkät, elever i år 5 samt v h f, 2, 5		
Februari	Analys av resultat med personal och elever		
vt	Hälsosamtal med skolsyster vt, åk 2,4		
mars			
april	Elevenkät		
	Analys av resultat		
maj			
juni			
	Utvärdering i likabehandlingsgruppen		

Årshjul för arbetet *arbetslagets/stadiets dokument och skolans plan mot diskriminering, trakasserier och kränkande behandling*. För en kortare beskrivning av uppdelningen och organisationen knuten till det tryck här

Bergfotens skola

Bergfotens skola är en kommunal F-6-skola med cirka 300 elever. Skolan har fokus på kunskap, trygghet och organiserade rastaktiviteter. Vår värdegrund är ”En skola för var och en”. För ökad trygghet har vi heldagsomsorg för elever i förskoleklass, fritidshemsverksamhet för årskurs 1-6 samt skolsamverkan i årskurs 1-3. I alla årskurser har vi delat klassläraryrket.

Skolans vision

På Bergfotens skola ska alla ges möjlighet till utveckling och behandlas med samma respekt oavsett kön, etnisk tillhörighet, religion eller annans trosuppfattning, sexuell läggning eller funktionsnedsättning.

Lagar och förordningar

Arbetet mot diskriminering och trakasserier regleras i Diskrimineringslagen (2008:567/2016:828) medan arbetet mot kränkningar regleras i Skollagen (2010:800). Både lagstiftningarna kräver att det ska finnas ett strategiskt och långsiktigt arbete i verksamheterna.

Diskrimineringslagen 2016:828

3 kap. Aktiva åtgärder

1§ Aktiva åtgärder är ett förebyggande och främjande arbete för att inom en verksamhet motverka diskriminering och på annat sätt verka för lika rättigheter och möjligheter oavsett kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder.

3§ Arbetet med aktiva åtgärder ska genomföras fortlöpande

18§ Utbildningsanordnare ska ha riktlinjer och rutiner för verksamheten i syfte att förhindra trakasserier och sexuella trakasserier.)

Skollagen 2010:800

6 kap. Åtgärder mot kränkande behandling

6§ Huvudmannen ska se till att det inom ramen för varje särskild verksamhet bedrivs ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling av barn och elever.

8§ Huvudmannen ska se till att det varje år upprättas en plan med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av barn och elever. ... En redogörelse för hur de planerade åtgärderna har genomförts ska tas in i efterföljande års plan.

Läroplanerna (Lgr11, Lgr 11 grundsärskolan, Lgy11, Lgy 13

gymnasiesärskolan) lyfter frågor kring diskriminering, trakasserier och kränkande behandling i såväl Skolans värdegrund och uppdrag som i kursplanerna.

Ingen ska i skolan utsättas för diskriminering på grund av kön, etnisk tillhörighet, religion eller annat trosuppfattning, könsöverskridande identitet eller uttryck, sexuell läggning, ålder eller funktionsnedsättning eller för annan kränkande behandling. Alla tendenser till diskriminering eller kränkande behandling ska aktivt motverkas. (Lgr 11, Lgr 11 grundskolan. Lgy11, Lgy 13 gymnasieskolan.)

Behovet av kunskap om och diskussioner kring diskriminering, trakasserier och kränkningar och vad det kan betyda för individen och för samhället i stort, finns på olika sätt inskrivet i kursplanerna. Arbetet med barnrättskonventionen och de mänskliga rättigheterna återkommer t.ex. som en röd tråd från förskoleklass upp till gymnasiet.

Begrepp och definitioner

Kränkande behandling

Kränkande behandling är ett beteende som utan att ha samband med någon diskrimineringsgrund kränker ett barns eller en elevs värdighet.

Mobbning

Mobbning är när ett barn eller elev är utsatt för upprepade negativa handlingar och där det hos den/de som utsätter finns ett syfte att tillfoga den andra skada eller obehag. Det ska dessutom finnas en skillnad i styrkeförhållande mellan den/de som utsätter och den som utsätts för att beteendet ska kallas mobbning enligt Olweus klassiska definition.

Trakasserier

Trakasserier är ett beteende som kränker någons värdighet och som har samband till en eller flera av diskrimineringsgrunderna.

Sexuella trakasserier

Sexuella trakasserier är ett uppträdande av sexuell art som kränker någons värdighet. Sexuella trakasserier kan handla om ovälkomna beröringar, tafsningar, skämt, förslag eller bilder som är sexuellt anspelade och som upplevs som kränkande för personen. Sexuella trakasserier kan även handla om en sexuell jargong.

Kränkningar och trakasserier kan äga rum i den fysiska verkligheten eller via sociala medier. De kan vara fysiska (knuffar och slag), verbala (skällsord), textburna (klotter) eller sociala (utfrysning och ryktesspridning)

Diskriminering

Det finns två former av diskriminering: direkt och indirekt diskriminering.

Direkt diskriminering: att någon missgynnas genom att behandlas sämre än någon annan behandlas eller skulle ha behandlats i en jämförbar situation, samt att missgynnandet har att göra med någon av de sju diskrimineringsgrunderna.

Indirekt diskriminering: att någon missgynnas genom en bestämmelse, ett kriterium eller ett förfaringssätt som framstår som neutralt men som kan komma att missgynna personer med ett visst kön, viss könsöverskridande identitet eller uttryck, viss etnisk tillhörighet, viss religion eller annan trosuppfattning, viss funktionsnedsättning, viss sexuell läggning eller viss ålder. Detta gäller såvida inte bestämmelsen, kriteriet eller förfaringssättet har ett berättigad syfte och de medel som används är lämpliga och nödvändiga för att uppnå syftet.

Eftersom diskriminering handlar om missgynnande förutsätter det någon form av makt hos den som utför diskrimineringen. I skolan är det huvudmannen eller personalen som kan göra sig skyldig till diskriminering. Elever kan inte diskriminera varandra i juridisk bemärkelse.

Tillsägelser

Rektor eller en lärare får vidta de omedelbara och tillfälliga åtgärder som är befogade för att tillförsäkra elevernas trygghet och studiero eller för att komma tillrätta med en elevs ordningsstörande beteende. Vill du veta mer om ordningsfrågor, trygghet och studiero gå till Skolverkets hemsida.

Repressalier

Huvudmannen eller skolans personal får inte utsätta en elev för repressalier på grund av att eleven eller vårdnadshavaren har påtalat brister eller anmält skolan för diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling.

Ansvarsområden

Rektor ansvarar för:

- att varje enskild verksamhet arbetar målinriktat för att motverka diskriminering, trakasserier och kränkande behandling
- att *Skolans plan* upprättas och utvärderas varje år
- att vårdnadshavare informeras om *Skolans plan*
- att all personal är informerad om *Skolans plan* och de rutiner som ingår i den samt arbetar efter den
- att *Arbetslagets dokument* upprättas
- att förebyggande åtgärder och främjande aktiviteter kontinuerligt följs upp och utvärderas
- att det finns en organisation på skolan som främjar arbetet mot diskriminering, trakasserier och kränkande behandling
- att skolan, när den får kännedom om att diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling förekommer, ser till att utredning görs och åtgärder vidtas
- att huvudman informeras om ärenden som rör diskriminering, trakasserier och kränkande behandling
- att kontakta andra myndigheter vid behov

Likabehandlingsgruppen (övergripande) möts en gång i veckan och ansvarar för:

- att utvärdera *Skolans plan*, se till att ny *Skolans plan* upprättas i juni samt att den implementeras vid skolstart i augusti.
- att inför den nya *Skolans plan* utvärdera arbetslagens arbete med de främjande aktiviteterna
- att sammanställa skolans kränkingsrapporter en gång per månad med syfte att få syn på mönster
- att lyfta resultat från kartläggningar t.ex. enkäter som genomförs på skolan sammanställs och att resultaten diskuteras och åtgärdas.
- att se till att hälsosamtal och seriesamtal(individuella samtal kring skolan enligt formulär) sammanställs och att resultaten diskuteras och åtgärder vidtas.
- att lyfta övergripande kartläggningar som t.ex. brukarenkäten i F, åk 2 och åk 5.
- att följa upp och stödja arbetslagens arbete i det kontinuerliga arbetet

Arbetslaget ansvarar för:

- att genomföra kartläggningar där samtliga diskrimineringsgrunder, sexuella trakasserier samt kränkande behandling ingår
- att personal analyserar och diskuterar resultaten av kartläggningarna med syfte att få fram aktiva åtgärder mot de risker och brister som framkommer
- att elever diskuterar resultaten av kartläggningarna med syfte att få fram aktiva åtgärder mot de risker och brister som framkommer
- att förebyggande åtgärder skrivs ned i *Arbetslagets dokument* och implementeras vid skolstart i augusti
- att skolans främjande aktiviteter bryts ned till åldersadekvata aktiviteter och implementeras vid skolstart
- att såväl förebyggande åtgärder som främjande aktiviteter kontinuerligt följs upp och utvärderas
- att i juni sammanställa och utvärdera arbetslaget arbete med de främjande och förebyggande aktiviteterna under det föregående året

All personal ansvarar för:

- att vid ärenden som rör kränkningar, diskriminering eller trakasserier, säkerställa att åtgärder som rör de "egna" eleverna genomförs, följs upp och utvärderas
- att vid misstanke om diskriminering, trakasserier och kränkande behandling informera rektor/biträdande rektor genom blanketten ”Anmälan om händelse/kränkande behandling”
- att följa skolans rutiner vid förekomst av kränkningar, trakasserier eller diskriminering
- att arbeta främjande och förebyggande mot diskriminering, trakasserier och kränkande behandling. Att förebyggande åtgärder skrivs ned i *Arbetslagets dokument* och implementeras vid skolstart

- att skolans främjande aktiviteter bryts ned till åldersadekvata aktiviteter och implementeras vid skolstart
- att främjande aktiviteter och förebyggande åtgärder följs upp och utvärderas kontinuerligt.
- att följa Läroplanens skrivningar och lyfta diskussioner kring och kunskap om diskrimineringsgrunderna i undervisningen
- att ifrågasätta och reflektera över de normer och värderingar som hen förmedlar genom sin undervisning och sträva efter likvärdighet

Elever:

- deltar i kartläggningar, och diskussioner kring kartläggningarnas resultat
- berättar för personal i skolan om de själva är utsatta eller misstänker att andra är utsatta för diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling

Vårdnadshavare ombeds:

- att berätta för personal i skolan om deras barn eller om de misstänker att andra elever är utsatta för diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling

Delaktighet, förankring och information

Personalens delaktighet, förankring och information

Skolans plan presenteras och bearbetas vid skolårets början. Vikarier och personal som börjar under pågående läsår informeras om *Skolans plan* av skolans ledning.

Personalen deltar i kartläggningar, analyser och diskussioner med syfte att formulera förebyggande åtgärder. Personalen deltar även i samtal och diskussioner för att bryta ned skolans främjande aktiviteter till åldersadekvata aktiviteter. De aktiva åtgärderna (förebyggande och främjande) följs upp och utvärderas kontinuerligt på arbetslagsmöten.

Elevers delaktighet, förankring och information

Skolans plan presenteras och bearbetas vid skolårets början.

Eleverna deltar i kartläggningar, analyser och diskussioner med syfte att formulera förebyggande åtgärder. De aktiva åtgärderna (förebyggande och främjande) följs upp och utvärderas kontinuerligt på klassråd och i mentorsgrupper.

Elevrådet bjuds in till diskussioner kring skolans främjande aktiviteter. I elevrådet finns också ett likabehandlingsutskott som ska hjälpa till med t.ex. kartläggningar.

Vårdnadshavares delaktighet

Vårdnadshavare informeras om skolans arbete vid skolårets första föräldramöte. *Skolans plan* ligger på skolans hemsida. Vi arbetar med en presentation av skolans likabehandlingsarbete.

Förslag på kartläggningsmetoder

Kartläggning av elever

- Vi använder information från hälsosamtal, seriesamtal, sociogram, enkäter, observationer och utvecklingssamtal.
- Likabehandlingsgruppen sammanställer kränkingsrapporter en gång i månaden. Syftet med sammanställningen är att synliggöra mönster som att vissa trakasserier kopplat till t.ex. religion har ökat/minskat eller att det är särskilda platser som t.ex. omklädningsrum där många kränkningar sker.
- Skolan gör en enkät för alla elever en gång per termin. Denna ligger sedan till grund för skolans plan kommande läsår. Enkäter. Styrkan i enkäter är anonymiteten. Svagheten är att den kan missuppfattas och du bara får svar på det du frågar efter.
- Elevrådets utskott genomför "kränkingskameran" och presenterar för klassläraren/likabehandlingsgruppen.

Fler förslag till lärare/arbetslag:

- Huset: Huset behöver göras i flera steg. Det första steget är att utifrån en karta över verksamheten låta eleverna markera områden där de känner sig trygga (grönt) och där de känner sig otrygga(rött). Nästa steg är att ta reda på vad det är som gör de otrygga platserna otrygga och de trygga platserna trygga. Som vuxen behöver du ha kunskap om diskrimineringsgrunderna för att kunna koppla till dem.
- Flugan: Pedagoger sätter upp en bild på en Fluga vid de platser där kränkningar eller trakasserier är ofta förekommande. Inför t.ex. mentorstid får eleverna uppgiften att fundera över vad Flugan har sett. "Flugans" observationer tas upp till diskussion eller skrivs ned på lappar som läraren sammanställer. Observationer. Lärare eller elever genomför observationer. Observationerna behöver ha en tydlig ram kring tid och innehåll.
- Sociogram
- Trygghetsvandringar
- Intervjuer
- Temperaturmätningar

Kartläggning pedagoger

- Likabehandlingsgruppen har börjat arbeta fram kartläggningsmetoder som observationer, självskattning som är bra utgångspunkt för diskussioner i små grupper.

Kartläggning organisation och struktur

Likabehandlingsgruppen arbetar under läsåret 19/20 vidare med följande frågor:

- Är skolans rutiner och strukturer rörande diskriminering, trakasserier och kränkande behandling kända av skolans personal? [Behövs diskutera med LBG och AL](#)
- Introduceras nya pedagoger och vikarier till skolans rutiner och strukturer rörande diskriminering, trakasserier och kränkande behandling? [Behövs jobba med Beskriv vad är ok och vad behövs att utveckla](#)
- Är skolans fysiska miljöer tillgängliga för samtliga elever?
- Är skolans undervisning organiserad på ett sådant sätt att alla elever har möjlighet att delta?
- Är skolans regler neutrala i relation till diskrimineringsgrunderna?

Strukturer för akuta händelser

Blanketter för dokumentation finns i G-mappen.

Rutiner för när elev kränks eller trakasseras av andra elever

1. Att upptäcka och ingripa vid kränkningar eller trakasserier

- All personal ska vara uppmärksammat på indikationer på att en elev utsätts för trakasserier eller kränkningar.
- All personal som själv ser eller hör, får information om eller på annat sett misstänker att en elev utsätts för trakasserier eller kränkningar har ett ansvar att ingripa eller hämta den hjälp som behövs för att stoppa den pågående kränkningen eller trakasseriet.
- Personal som ser och själv avbryter en pågående kränkning har ansvar för att prata med berörda elever var för sig för att ta reda på vad som hänt. Deras berättelser dokumenteras och berörd personal informerar vårdnadshavare samt elevernas mentorer. Blanketten [e-tjänst](#) ”Anmälan om kränkande behandling” fylls i och lämnas till specialpedagogen, vid akuta fall till rektor eller biträdande rektor.
- I det fall ärendet inte anses avslutat tar mentorn/fritidspersonal vid med att fortsätta samtal med eleverna. Vid behov av ytterligare insatser kopplas likabehandlingsgruppen in.

2. Utredning och analys

- Klasslärare/fritidspersonal pratar med berörda elever.

- Samtalen med de inblandade ska ske skyndsamt och enskilt. Eleven som blivit utsatt ska inte utfrågas tillsammans med eleven/eleverna som misstänks ha trakasserat eller kränkt hen.
- Syftet med utredningen är att få in tillräckligt med information för att kunna bedöma vilka åtgärder som behöver sättas in så att kränkningarna och trakasserier upphör.
- Om händelsen kan anses upplärd och inte kräva vidare åtgärder sparas Blanketten i elev akten.
- Vi sammanställer kränkingsrapporterna för att säkerställa att upprepande kränkningar fångas upp och åtgärdas.
- Om utredningen visar att det är systematiska kränkningar och/eller att det som skett är av mycket allvarlig art, kopplas trygghetsgruppen(LBG) in som stöd.

3. *Handlingsplan*

- Om händelsen inte kan anses vara upplärd görs en handlingsplan. Mall för detta finns i G-mappen.
- En handlingsplan ska upprättas för både den elev som utsätts och den/de som utsätter.
- Skolan behöver ta ställning till om andra myndigheter ska kontaktas.

Rutiner när elev diskrimineras, trakasseras eller kränks av någon av skolans personal

1. *Att upptäcka och ingripa vid kränkningar eller trakasserier*

- All personal ska vara uppmärksammat på indikationer på att en elev utsätts för diskriminering, trakasserier eller kränkningar.
- All personal som ser eller hör en elev utsättas för diskriminering, trakasserier eller kränkningar har ett ansvar att ingripa eller hämta den hjälp som behövs för att stoppa pågående kränkningar, trakasserier eller diskriminering.
- Personal som ser, hör eller får information om att någon elev utsätts för diskriminering trakasserier eller kränkningar av en av skolan anställda informerar rektor eller en av rektor utsedd person.
- Rektor informerar genast huvudman [via e-tjänsten](#) ”Anmälan om kränkande behandling”.
- Rektor informerar vårdnadshavare (om eleven är under 18 år).

3 *Utredning och analys*

- När en anställd är misstänkt för att diskriminera, trakassera eller kränka en elev är det rektor som ska utreda ärendet. Rektor kan söka stöd av kommunens HR avdelning

4 Handlingsplan

- Handlingsplan ska alltid upprättas när elev har utsatts av en av skolans anställda.
- Handlingsplan ska upprättas för såväl den personal (åtgärdsplan) som utsätter samt för den/de elever som utsatts.
- När elever utsatts av en anställd behöver oftast EHT kopplas in i utredningen och upprättande av elevens/elevernas handlingsplan.
- Det ska finnas en kontinuerlig uppföljning av elevens/elevernas situation. I direkt anslutning till händelserna bör uppföljning ske på daglig basis.
- Åtgärderna för den anställda kan variera från stödsamtal till disciplinära åtgärder beroende på allvaret i händelsen. Denna åtgärdsplan ska följas upp kontinuerligt
- Vårdnadshavare (om eleven är under 18 år) samt huvudman ska informeras kontinuerligt.
- Utvärdering av handlingsplanen ska ske inom 8 veckor.

Utvärdering av förra årets *Skolans plan*

Rutiner och strukturer

Vi har gått igenom årshjulet och sett att det inte har fungerat som det bör. Vi har t.ex. inte genomfört planerade kartläggningar i tid.

LBG har under förra läsåret arbetat främst med olika kränkingsärenden men ägnat ganska mycket tid kring förebyggande arbete. För att främja tryggheten är eleverna under rasterna i blandade åldersgrupper med fasta rastvärdar. Rastverksamhet är mycket strukturerad med syfte att förebygga mobbning och kränkningar. Vi har satsat även på fadderverksamhet och **progressiv ansvarstagande.**-förtydliga vad det innebär Skolenkäten visade att vi behöver höja tryggheten i omklädningsrummen. därför har vi satt upp duschdraperi för dörrarna och i duschutrymmen. Vi har också arbetat en hel del kring förhållningssätt. Vi jobbar successivt med att bygga upp en gemensam värdegrund.

Vi är bra på att följa rutiner kring åtgärder av kränkningar. Vi ser dock fortfarande att det händer att kränkingsärenden inte utreds tillräckligt snabbt. Vi behöver vara mycket bättre på att anmälan om kränkande behandling lämnas till specialpedagogen.

LBG har inte varit fulltaliga under hela året. Tanken var att alla skolans verksamheter ska vara representerade.

Resultaten av utvärderingarna har lett till följande åtgärder:

- Förbättrade kartläggningsmetoder tex digital enkät
- Ny modell för likabehandlingsarbetet, vi arbetar mera offensivt(i klasserna)**Beskriv**
- Vi har fått bekräftat att vi behöver representanter från alla verksamheter i LBG. Vi har utökat med skolsyster och fortsätter att rekrytera.

- Aktiviteter i hela personalgruppen för att skapa medvetenhet kring normer och kränkningar [hur?](#)
- Vi har satt upp duschdraperi för dörrarna och i duschutrymmen

Främjande och övergripande aktiviteter

Arbetslagen har arbetat med temaarbete i blandade grupper, faddring, trygghetslekar i klasserna, rast kompisar mm. Kontinuerligt arbete med progression i ansvaret tex hålla i aktiviteter för yngre elever. Rast verksamhet med tydliga mål och struktur. [Beskriv, förtydliga, koppla till Diskrimineringsgrunder](#)

Rubrik saknas: övergripande åtgärder utifrån organisation och struktur

Förebyggande åtgärder

Förebyggande åtgärder utvärderas i *Arbetslagets dokument*

Gå genom stöd frågor som finns i mallen

Årets främjande aktiviteter

Skolans förslag är övergripande och varje arbetslag formulerar egna åldersadekvata främjande aktiviteter som skrivs in i *Mall för kontinuerligt arbete främjande aktiviteter*.

Övergripande

- All personal arbetar med övningar och deltar i diskussioner på APT under läsåret.
- I verktygslådan erbjuds inspiration.
- Vi startar fadderverksamhet mellan årskurserna.
- Arbetslagen planerar för temadagar där vi blandar grupper av elever.

Kränkningar

- Elever och lärare upprättar tillsammans gemensamma klassregler i början av läsåret
- Eleverna har fasta platser i matsalen
- Skolan har organiserad rastverksamhet.

Kön

- Presentation och genomförande av rastaktiviteter görs utifrån en medvetenhet om hur stereotypa föreställningar kring kön kan försvåra för elever att delta i de aktiviteter som erbjuds.
- Läromedel granskas kritiskt utifrån hur kvinnor/flickor och män/pojkar presenteras. Läraren lyfter kvinnors aktiva bidrag till forskning, konst och annan samhällsutveckling.
- Man säger barnens namn i stället för han och hon, tjejer och killar,
- Man säger vårdnadshavare i stället för föräldrar

Könsuttryck och identitet

- Könsneutrala toaletter finns
- Vid prov, enkäter etc. där det krävs att kön ska uppges finns alternativet Annan.
- Det finns flexibla lösningar kring ombyte, duschning etc. inför idrotten.

Etnisk tillhörighet

- Elevernas flerspråkighet används som en resurs i klassrummet
- Lärare arbetar medvetet mot stereotypa föreställningar om etniska grupper

Religion och annan trosuppfattning

- Lärare synliggör och använder elevers kunskaper om och erfarenheter av olika religioner, när eleverna känner sig bekväma med det.
- Elever som av religiösa skäl inte vill klä av sig och duscha med andra erbjuds anpassningar t.ex. i form av eget omklädningsrum.

Funktionsnedsättning

- Hjälpmedel finns tillgängliga och presenteras för samtliga elever i klassen
- Klassrummet möbleras med utgångspunkt i elevers behov av olika inlärningsmiljöer
- Gemensamma aktiviteter utformas så att alla elever kan delta.

Sexuell läggning

- HBTQ frågor integreras i undervisningen t.ex. genom att vi lyfter viktiga reformer kopplade till HBTQ i SO-undervisningen.

Ålder

- Personal och elever använder inte ord som har en negativ klang relaterat till ålder som t.ex. småbarn, bebis, fjortis

Sexuella trakasserier

- Lärare lyfter vikten av att respektera människors kroppsliga integritet. Arbete med materialet ”Stopp min kropp!”
- Könshierarkier och stereotypa uppfattningar av kön synliggörs och diskuteras utifrån elevernas ålder och kursplaner.

Kontaktuppgifter till personer som elever eller vårdnadshavare kan vända sig till

Ta i första hand kontakt med din/elevens klasslärare, mentor eller en vuxen på skolan som du/ni har förtroende för. Om det av olika orsaker inte fungerar kan du ta kontakt med

Rektor: Tina Bennet, tina.bennet@tyreso.se

Biträdande rektor: Kristina Mikler-Urbas , kristina.mikler-urbas@tyreso.se

Specialpedagog: Marina Riise, marina.riise@utb.tyreso.se

Kurator: Marie Harg, marie.harg@tyreso.se

Skolsköterska: Susanne Bergholm, susanne.bergholm@tyreso.se

Om du/ni inte upplever att skolan gör vad de enligt lag är ålagda att göra, ta kontakt med verksamhetschefen

Grundskolan:

Johan Ahlkvist

johan.ahlkvist@tyreso.se

Om du inte heller här får det stöd du/ni anser att ni har rätt till kan ni gå vidare till
BEO (barn- och elevombudet) beo.se
DO (diskrimineringsombudet) do.se

Anmälningsskyldighet

Enligt Socialtjänstlagen 14 kap. 1 § är både skolmyndighet och alla anställda hos myndighet det vill säga personal inom förskoleverksamhet, skolbarnomsorg och skola, skyldiga att genast anmäla till socialnämnden om de i sin verksamhet får kännedom om något som kan innebära att socialnämnden behöver ingripa till ett barns skydd.

En del fall av trakasserier och kränkande behandling kan också utgöra brott. En bedömning av om en polisanmälan ska göras bör ske i varje enskilt fall. En vårdnadshavare kan själv alltid göra en polisanmälan.

Vid händelser som inneburit allvarlig fara för liv eller hälsa ska Arbetsmiljöverket underrättas. Detta gäller även händelser som orsakats genom våld eller hot om våld.

Polisens, socialtjänstens, skolans utredning har olika syften. Oavsett om en anmälan har gjorts till en annan myndighet eller inte är verksamheten alltid skyldig att utreda påstådda trakasserier eller kränkande behandling och vidta relevanta åtgärder för att komma till rätta med dessa.

Stöd och hjälpinstanser

Kommunens socialtjänst för barn och ungdom Tel 08-578 291 00

Lärare kan vända sig till kommunens socialtjänst för rådgivning om man ska göra en anmälan när man misstänker att ett barn far illa.

Föräldrar kan själva vända sig till socialtjänsten för att få stöd i sitt föräldraskap, om man är orolig för sitt barns beteende eller om det finns oro för att barnet använder alkohol eller droger. Socialtjänsten gör en utredning för att bedöma barnets behov och om det behövs insatser till föräldrarna och/eller barnet. Socialtjänstens personal har tystnadsplikt och det kostar inget att gå till socialtjänsten. Om en ungdom under 18 år själv kontaktar socialtjänsten måste dock vårdnadshavare informeras.

Barnens hjälptelefon (Bris) Tel: 116111: Till Barnens hjälptelefon kan alla under 18 år ringa om vad som helst. Inga problem är för stora eller små. Tillsammans med en vuxen försöker ni hitta en lösning på det som inte känns bra. Samtalet är gratis och det syns inte på telefonräkningen att du har ringt. Alla vuxna på Barnens hjälptelefon har tystnadsplikt och får inte berätta för någon vad samtalen handlar om.

www.bris.se

Rädda Barnens föräldratelefon Tel: 020-786 786. Till Rädda Barnens föräldratelefon är alla som vill välkomna att ringa med stora och små frågor som rör barn och föräldraskap. Kanske kan samtalet ge nya infallsvinklar och lite hjälp med att samla mod och kraft. Ditt samtal är anonymt och kostar inte mer än en samtalsmarkering.

www.rb.se

Bilaga 1

Diskrimineringsgrunderna

Kön: att någon biologiskt och juridiskt definieras som kvinna eller man. Diskrimineringsgrunden *kön* kan kopplas till formuleringar i samtliga läroplaner om jämställdhet mellan kvinnor och män, kravet på att skolan aktivt ska främja kvinnor och mäns lika rätt och möjligheter, samt att skolan har ett ansvar att motverka traditionella könsmonster (Lgr 11, Lgr 11grundsär). Eller ... att skolan aktivt ska främja kvinnors och mäns lika rätt och möjligheter och att eleverna ska uppmuntras att utveckla sina intressen utan fördomar om vad som är kvinnligt och manligt (Lgy 11, Lgy 13 gymnasiesär)

Könsidentitet eller uttryck: Begreppet kön består av flera olika delar. Biologiskt kön och juridiskt kön skyddas av diskrimineringsgrunden *kön*. I begreppet kön ingår även *könsidentitet och könsuttryck*: *Könsidentitet* är en persons självupplevda kön, det vill säga det kön du känner dig som (kvinna, intergender, icke-binär, man, transperson osv.). *Könsidentiteten* behöver inte samstämma med det juridiska eller biologiska könet. *Könsuttryck* beskriver hur en person uttrycker sitt kön genom attribut som socialt förknippas med könstillhörighet, till exempel kläder, kroppsspråk, frisyr, socialt beteende, röst etc. Skyddet som diskrimineringsgrunden ger är viktigt för personer som har en könsidentitet eller ett könsuttryck som ibland eller hela tiden skiljer sig från könsnormerna. Diskrimineringsgrunden har inget samband med sexuell läggning.

Etnisk tillhörighet: nationellt eller etniskt ursprung, hudfärg eller likande förhållanden. Alla människor har en eller flera etniska tillhörigheter. En person som bor i Sverige kan identifiera sig både som svensk och t.ex. kurd, syrian eller amerikan. Varje person har rätt att definiera sin egen etniska tillhörighet/tillhörigheter.

Religion eller annan trosuppfattning: religiösa åskådningar som t.ex. Kristendom, Islam och Hinduism. Annan trosuppfattning innefattar uppfattningar som har sin grund i eller har samband med religiös åskådning som t.ex. ateism. Religionsfriheten är skyddad i både internationella konventioner och i svensk lag. Undervisningen ska, enligt skollagen, vara icke-konfessionell. En person behöver inte vara troende för att utsättas för diskriminering utifrån religion, det räcker att någon antar att hen är t.ex. kristen eller muslim och agerar utifrån det.

Funktionsnedsättning: varaktiga fysiska, psykiska eller begåvningsmässiga begränsningar av en persons funktionsförmåga som fanns vid födseln, har uppstått därefter eller kan förväntas uppstå. Funktionsnedsättningar som t.ex. allergier, ADHD, dyslexi, hörsel- eller synnedsättning beskriver inte ett statiskt tillstånd, utan personens funktionsförmåga varierar beroende på situationen och den omgivande miljön. Funktionshinder är de hinder som finns i omgivningen och som gör det svårt för personer med funktionsnedsättning att fungera optimalt. Skolan är ansvarig för att såväl undervisning som fysiska platser är tillgängliga för elever med funktionsnedsättning.

Sexuell läggning: homosexuell, bisexuell eller heterosexuell. Det handlar om vem personen blir förälskad eller attraherad av. Diskrimineringsgrunden skyddar även mot diskriminering eller trakasserier som rör anhörigas sexuella läggning.

Ålder: hur många år du är. Diskrimineringsgrunden gäller alla åldrar. Oftast är det yngre och äldre som diskrimineras.